

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2004/81

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrageregeling voor leerlingenverzekeringen en schooladministratie.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 26.11.2004

1.2 Verzoeker

ouder van een leerling.

1.3 Antwoordende partij

directeur
inrichtende macht

1.4 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 26 december 2004.

Bij mail van 29 november 2004 werd verzoeker en schoolbestuur (fax van 2 december 2004) geïnformeerd over de zittingdag.

Het schoolbestuur stuurt een nota van 3 december 2004 in.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Ouder van de leerling stelt zich vragen bij de bijdrageregeling die opgenomen is in het schoolreglement betreffende: algemene onkosten, bijdrage smartschool, mededelingsblad idealisten (schoolkrantje) en bijdrage oudervereniging die wel bij de facultatieve uitgaven vermeld wordt maar gewoon mee aangerekend werd.

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

De participatieraad heeft op haar vergadering van 7 september 2004 de bijdrageregeling in de kosten voor ouders unaniem goedgekeurd.

Vanuit het oudercomité, dat maandelijks met de directie vergadert is tot op heden nog geen enkele vraag gesteld naar een eventuele ongeoorloofde bijdrageregeling.

Betreffende de algemene kosten: de effectieve bijdrage op de schoolrekening: vaste prijs: 8,68 euro. Terwijl de algemene kosten beschreven staan tussen 9,12 euro en 11,12 euro. Er dient opgemerkt te worden dat zelfs niet alle algemene kosten vermeld staan op de bijdrageregeling vb. traktatie Kerstmis, onvoorziene kopieën, persoonlijke correspondentie met de ouders...

Bijdrage Smartschool: deze ICT-leeromgeving is een leermiddel dat aan elke leerling aangeboden wordt. De kostprijs is per leerling dezelfde vermits het door alle leerlingen kan gebruikt worden. De leerlingen, die thuis niet over een internetaansluiting beschikken, kunnen gratis gebruik maken van ons informaticalokaal tijdens de middagpauzes.

Mededelingenblad Idealisten: dit blad is het officieel informatiekanaal van de school naar de ouders toe. Hierin staan o.a. vermeld: roosters van de proefwerken, regelingen einde trimester, pedagogische items en mededelingen allerlei.

Bijdrage plaatselijke oudervereniging: deze bijdrage is facultatief en wordt als zodanig ook bij de schoolrekening verrekend.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

6 december 2004, 13u.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul De Winne, Raf Versteegen, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

5. ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lidstaten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle

passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lidstaten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* Wet van 29 mei 1959 betreffende wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving. Artikel 25.

De kosten van het onderwijs, verstrekt in de inrichtingen of afdelingen voor onderwijs, tot stand gekomen door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen. Aan de inrichtingen en afdelingen van inrichtingen voor basis-, secundair-, normaal-, technisch- en kunstonderwijs die aan de voorwaarden voldoen, verleent de Staat weddentoelagen en werkingstoelagen.

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en

anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

Communicatie met ouders en uitrusting school

De Commissie stelt vast dat een aantal uitgaven in verband met de communicatie tussen school en ouders (correspondentie, schoolrekening, mededelingen, officieel informatieblad) en uitrusting van de school (schoolapotheek) opgenomen staan in de bijdrageregeling. Het gaat om kosten die tot de basiswerking op organisatorisch vlak van een school moeten gerekend worden.

Hierbij wordt de aandacht gevestigd op artikel 25 van de schoolpactwet van 29 mei 1995 dat nog geldig is in het secundair onderwijs. Deze bepaling stelt dat de kosten van het organiseren van onderwijs ten laste zijn van het schoolbestuur. De overheid komt wel tussen in die kosten door een werkingsbudget toe te kennen.

Smartschool

Smartschool is een ICT-leeromgeving voor de leerlingen en waarvoor een bijdrage kan gevraagd worden aan de ouders.

Oudervereniging

De Commissie wijst op haar advies CZB/V/KSO/2004/77 van 4 oktober 2004. De Commissie stelt vast dat een door de ouders te betalen bijdrage voor een oudercomité geen of slechts een beperkt verband kan hebben met de kosten voor onderwijs van één bepaalde leerling. De werking van een oudercomité is gericht naar de volledige school en kan dus de effectieve onderwijskost voor één bepaalde leerling verhogen zonder dat er een product of dienstverlening aan beantwoordt.

Na raadpleging van de voorziene participatieorganen kan een schoolbestuur op vrijwillige basis een reële bijdrage vragen voor de werking van een oudercomité.

Een bijdrage voor een oudervereniging is facultatief. Ouders kunnen niet verplicht worden om ze te betalen.

Verzekeringen

De Commissie wijst op haar advies CZB/V/KSO/2003/15 van 2 juni 2003 en CZB/V/KSO/2003/24 van 6 oktober 2003.

Het engagement dat schoolbesturen op zich nemen om onderwijs te organiseren, houdt verantwoordelijkheden in, o.a. dat het bestuur net als elke actieve vereniging de nodige verzekeringen voor gebouwen en personen (bestuur, personeel en leerlingen) dient aan te gaan.

De kosten inzake verzekering voor gebouwen en personen houden geen verband met de inhoud en kwaliteit van verplichte of niet verplichte onderwijsactiviteiten, maar behoren tot een sokkel van vaste algemene kosten die in eerste instantie ten laste zijn van het schoolbestuur.

Op systematische wijze de kosten van verzekeringen doorrekenen aan ouders houdt in dat er een bijdrage gevraagd wordt zonder directe link met het verstrekken van onderwijs waardoor de kosteloze toegang in gevaar kan komen.

De Commissie gaat wel akkoord met het aanrekenen aan de ouders van een eventuele verkeersongevallenverzekering voor leerlingen die aanvullend is op bestaande en reeds afgesloten verzekeringspolissen ten laste van de school omdat de omvang van de bedragen per leerling wellicht minimaal is. Het is ook niet zeker of alle verzekeringsmaatschappijen en -makelaars het voor individuele ouders als een afzonderlijk product aan een redelijke prijs aanbieden.

Voor de verkeersongevallenverzekering van leerlingen geldt de regelgeving inzake handelsactiviteiten. Dit houdt onder meer in dat er geen enkele verplichting kan zijn ten aanzien van de ouders om de verkeersongevallenverzekering bijkomend te onderschrijven en dat er voldoende en concrete informatie wordt gegeven niet alleen over het gedekte risico maar ook over de premie, zodat er duidelijkheid is over het prijsbeleid.

De Commissie komt tot het volgende advies:

Een schoolbestuur kan een reële bijdrage vragen aan de ouders voor didactisch materiaal en school- en onderwijsactiviteiten (smartschool, fotokopieën voor het lesprogramma, vieringen, e.a.)

Een schoolbestuur kan voor de werking van een oudercomité op vrijwillige basis een bijdrage vragen aan de ouders.

Het schoolbestuur kan de uitgaven voor de basiswerking van de school als organisatie en waarvoor er een werkingsbudget is van de overheid (administratie met ouders, leerlingenverzekering, mededelingenblad, schoolapotheek e.a.) niet opnemen in de bijdrageregeling.

Schoolbesturen die na overleg in en met akkoord van de participatieorganen zonder verplichting een verkeersongevallenverzekering voor leerlingen aanbieden en hiervoor een bijdrage vragen die in verhouding staat tot de reële kostprijs, vragen geen indirect inschrijvingsgeld.

Brussel, 6 december 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter